

Miljøkonsekvensrapport for Frydendalsvej 2 og 11

Gårdejer Kasper Højer Clausen

Vejgården

Frydendalsvej 2 og 11, Nordenskov

6800 Varde

Udarbejdet marts 2023
Af miljørådgiver Lisbeth Tønning

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Ikke teknisk resumé.....	3
Basisoplysninger	3
Tidligere godkendelser	3
Oplysninger om samdrift med andre ejendomme.....	4
Biaktiviteter	5
IE-brug	5
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	5
Indretning og drift	5
Projektets erhvervmæssige nødvendighed	11
Afløbsforhold	11
Foderopbevaring	11
Lys	11
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse	13
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	13
Beliggenhed	13
Planforhold	13
Landskab.....	14
Afstandskrav	15
Naturområder.....	16
Ammoniakemission	16
Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000).....	17
Kategori 1-natur	17
Kategori 2-natur	17
Kategori 3-natur	17
§ 3 områder	17
Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter	19
National beskyttelse af arter af planter og dyr	20
Biodiversitet – Den danske Rødliste	20
Lugt	20
Støv	21

Fluer og skadedyr	21
Til- og frakørsels forhold.....	22
Rystelser	24
Støj.....	25
Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger.....	26
Forslag til egenkontrol.....	26
Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.....	27
Grundvand	27
Jordforurening	28
Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.).....	28
Affald	29
Døde dyr	30
Vand.....	30
Energi.....	30
Klima	31
BAT (ammoniak)	31
Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	33
Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansørgtes virkning på miljøet.....	33
Befolkningen og menneskers sundhed	33
Alternative løsninger	34
Samspillet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 8 nr. 5.	34
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten	34

Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver de fremtidige forhold på husdyrbruget på Frydendalsvej 2 og 11, 2, 6800 Varde, beliggende i Varde Kommune.

Rapporten beskriver de faktiske forhold, og hertil vurderes konsekvenser forbundet med udvidelsen.

Rapporten er opbygget jf. Bilag 1 i Bek. nr. 2225 af 27/11/2021 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), med enkelte ændringer:

- Rapporten indledes med et ikke-teknisk resumé, fremfor at slutte med det, da det vurderes, at det er en mere naturlig opbygning.
- Punkterne D 1 a og b behandles under et, så de forskellige faktorer beskrives og vurderes i samme afsnit, da dette vurderes mere hensigtsmæssigt.

God læselyst.

Ikke teknisk resumé

Ansøger er Økologisk mælkeproducent Kasper Højer Clausen, som driver Vejgården.

Der søges om en ny tårnsilo til korn, derudover søges der ikke om nyt byggeri eller ændringer på ejendommens anlæg i nærværende miljøansøgning. Der ansøges om at gå over på stipladsmodellen med fleksibilitet indenfor dyretype.

I ansøgningsmaterialet er der foretaget en lugtgeneberegning til nærmeste naboer uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger (Frydendalsvej 6 og 9), her er lugtgenekriteriet til naboerne overholdt. Der er også foretaget lugtgeneberegning til samlet bebyggelse i Øse og rekreativt lokalplanområde (Ansager skydebane), samt byzonen i Nordenskov. Beregningerne viser, at lugtgenekriterierne til samlet bebyggelse, rekreativt lokalplanområde og byzone er overholdt.

Endvidere er der også beregnet ammoniakemission til nærmeste kategori 1, 2 og 3 natur, og beregningerne viser, at alle ammoniak-emissionskrav er overholdt. Desuden er alle Bedste tilgængelige teknik (BAT) emissionskrav også overholdt.

På husdyrbruget er der foretaget en række foranstaltninger for at sikre mindst mulige gene af støv, støj og fluer, lugt m.m. for omkringboende, som er beskrevet i nærværende miljøkonsekvensrapport. Der sker ikke væsentlige miljømæssige påvirkninger i forbindelse med nærværende ansøgning, herunder at projektet ikke vil forringe beskyttede naturtyper og arter i og udenfor Natura 2000-områder.

Basisoplysninger

Tidligere godkendelser

- § 12 miljøgodkendelse for Frydendalsvej 2 og 11 af 9. juli 2010

- Tillæg til § 12 miljøgodkendelsen for Frydendalsvej 2, Frydendalsvej 11 og Abildhedevej 10 den 27. oktober 2011
- § 30 anmeldelse af velfærdsstald den 17. juli 2014
- § 12 miljøgodkendelse for Frydendalsvej 2, Frydendalsvej 11 og Abildhedevej 10 af 6. maj 2015
 - Tillæg 1 til § 12 miljøgodkendelsen Frydendalsvej 2, Frydendalsvej 11 og Abildhedevej 10 af den 8. maj 2015
 - Tillæg 2 til § 12 miljøgodkendelsen for Frydendalsvej 2 og 11 af den 2. marts 2016
 - Tillæg 3 til § 12 miljøgodkendelsen for Frydendalsvej 2 og 11 af den 17. juli 2017

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Ansøger ejer og driver følgende ejendomme med husdyrproduktion:

- Sønderskovvej 6, 6800 Varde med ejendomsnummer 5730113119, hvor der er kvieopdræt
- Frydendalsvej 2, 6800 Varde med ejendomsnummer 5730113155, hvor der er malkekøer og kvier
- Frydendalsvej 11, 6800 Varde med ejendomsnummer 5730113149, hvor der er kalve og kvieopdræt

Inden påbegyndelse af udarbejdelse af nærværende miljøansøgning, har ansøgers konsulent fremsendt en forespørgsel til Varde Kommune, om Frydendalsvej 2 og 11 skal miljøgodkendes som en' ejendom eller to ejendomme. Varde kommune har svaret på forespørgslen, at Frydendalsvej 2 og 11 skal godkendes samlet som hidtil, dvs. som en' §16a miljøansøgning. Placering og matrikelskel mellem ejendommene Frydendalsvej 2 og 11 kan ses på nedenstående figur 1.

Figur 1. Visualisering af placering og matrikelskel af Frydendalsvej 2 og 11

Sønderskovvej 6 ligger i luftlinje 550 m nordvest for Vejegården (Frydendalsvej 2 og 11). Lugtkonsekvenszonen for de to husdyrbrug er beregnet til henholdsvis 157 m og 589 m. Da lugtemissionen fra de to husdyrbrug i et vist omfang påvirker de samme områder og lugtkonsekvenszonen omkring de to husdyrbrug dermed er delvist sammenfaldende, vurderes de to husdyrbrug at være forureningsmæssigt forbundet.

På baggrund af afstanden, og at ejendommene hver især kan drives som selvstændige enheder, vurderes det, at der ikke er tale om en teknisk forbindelse, jf. Husdyrlovens § 16 c, imellem Sønderskovvej 6 og Vej-

gåden. Da husdyrbruget på Sønderskovvej 6 ikke er teknisk forbundet med Vejgården, men kun forureningsmæssigt forbundne, har driftskriteriet ikke betydning ifølge forarbejderne til Husdyrbruglovens § 16 c. Derfor er Sønderskovvej 6 ikke en del af nærværende ansøgning.

Biaktiviteter

Der er slagter placeret under interne veje på Frydendalsvej 2. Derudover er der ingen biaktiviteter på husdyrbruget.

IE-brug

Husdyrbruget er ikke kategoriseret som et IE-brug, da det er et kvægbrug.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Indretning og drift

Staldstørrelse Staldnavn (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift					
1	Naturlig ventilation	3 m	(#580069) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	0	323
			(#578599) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	2683
2	Naturlig ventilation	3 m	(#578601) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	508
			(#578600) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	262
3	Naturlig ventilation	3 m	(#578603) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (linespil)	0	191
			(#578602) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	187
4	Naturlig ventilation	3 m	(#578604) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	1225
5	Naturlig ventilation	3 m	(#586031) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	5	1466
2a	Naturlig ventilation	3 m	(#580074) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	311
			(#580073) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	353
2b	Naturlig ventilation	3 m	(#580075) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	57
Sum					7566

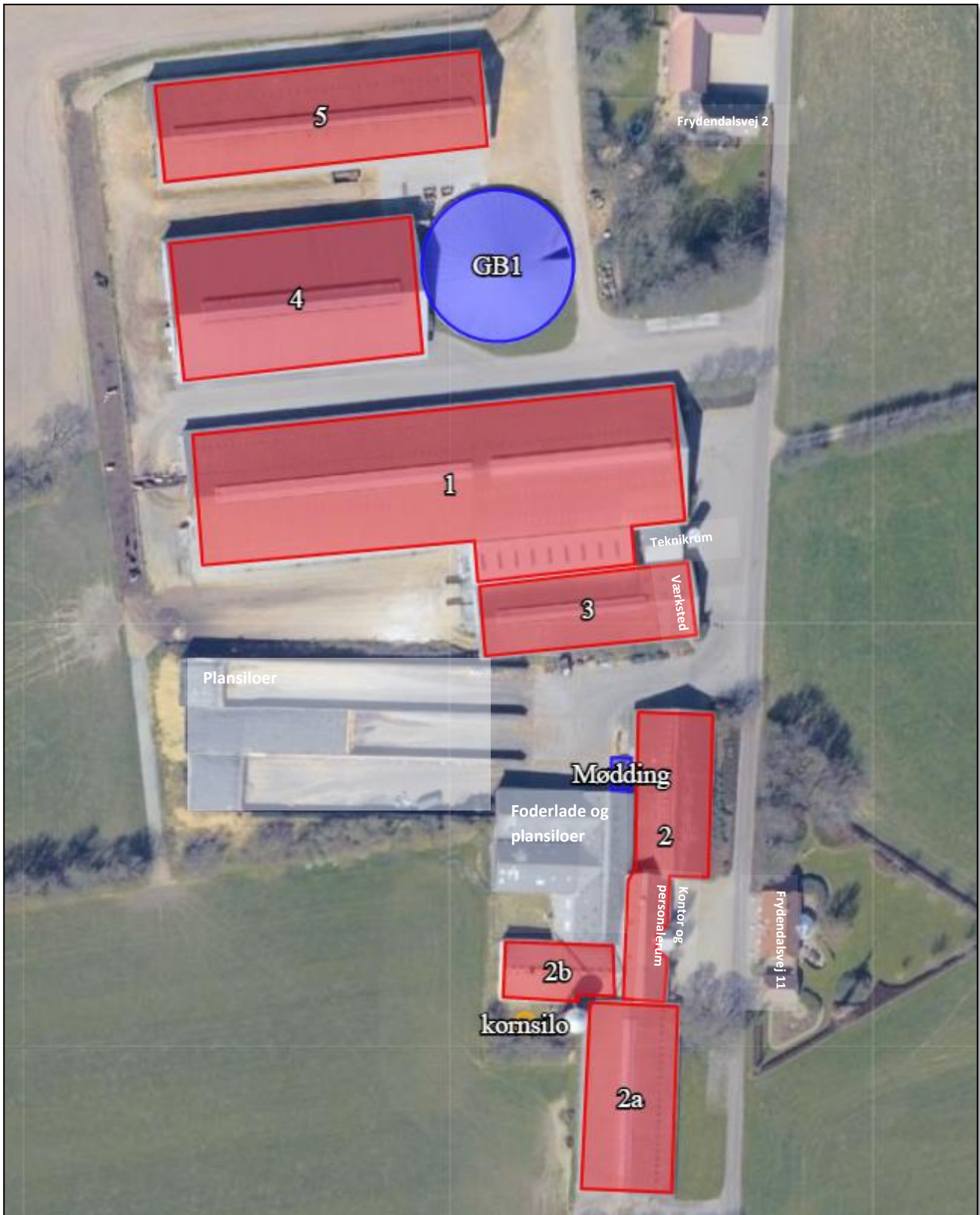
Tabel 1. Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi

På figur 2 fremgår de fremtidige driftsbygninger, og på figur 3 kan en skitse over produktionsarealer og staldsystemer ses.

Nedenstående tabel er en oversigt over husdyrbrugets fremtidige gødningsopbevaringsanlæg. I tabel 3 fremgår flere oplysninger om husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
GB1	Flydende				1051
GB2	Flydende				1080
Mødding	Fast				38

Tabel 2. Husdyrbrugets fremtidige gødningsopbevaringsanlæg

Figur 2. Situationsplan

Figur 3. Situationsplan med gyllebeholder 2 ved Abildhedevej

Figur 4. Produktionsarealer (skraveringer) og staldsystemer (farvesymbol)

Beskrivelse af husdyrbrugets anlæg:

Produktion i nudrift og 8 årsdrift er fremkommet med udgangspunkt i tidligere § 12 miljøgodkendelser fra henholdsvis 2010 og 2012 og tilhørende tillæg, jf. afsnittet: Basisoplysninger.

Produktionsarealet (hvor dyrene kan gå, stå og ligge) er i denne ansøgning opgjort ved opmåling af ansøger. Nakkebomsarealer, malkekarrusel, foderborde, persongangarealer, teknikrum og lignende er ikke medtaget som produktionsarealer. I nærværende miljøansøgning sker der ingen ændringer i produktionsarealer i forhold til hidtil drift. Dog registreres opsamlingsplads til malkekarrusel som produktionsreal i ansøgt drift, da der kan gå dyr der løbende, og arealet bliver ikke vasket efter hver malkning.

I godkendelsen fra 2015, er der vilkår om, at et antal DE skal afgræsse indenfor og udenfor udbringningsareal. Der er i vilkårene fra 2015 ikke defineret hvilke dyr fra bestemte stalde, der skulle afgræsse. Der har ikke været staldafsnit/produktionsarealer, der har været helt tømte for dyr i løbet af året, og på den bag-

grund er der ikke sat afgræssende dyr ind i ansøgningen, på nær i stald 5, jf. Helpdesk svar fra Miljøstyrelsen den 23-11-2017.

- Bygning 1:** Eksisterende løsdriftsstald med sengestald med spalter (bagskyl/ringkanal). I bygningen foregår også malkningen, som sker i malkekarrusel. Opsamlingsplads til malkekarrusel er en del af staldbygningen, og er medtaget som produktionsareal med fast gulv. Jf. figur 1 og 2, samt tabel 1.
- Bygning 2:** Eksisterende stald med et staldafsnit med sengestald med spalter (bagskyl/ringkanal) og et staldafsnit med dybstrøelse. Bygning 2 er opdelt i *husdyrgodkendelse.dk* i forhold til bygning 2a, da der er lukket mellem de to bygninger. Jf. figur 1 og 2, samt tabel 1.
- Bygning 2a:** Eksisterende stald med et staldafsnit med sengestald med spalter (bagskyl/ringkanal) og et staldafsnit med dybstrøelse lang ædeplads. Bygning 2a er opdelt i *husdyrgodkendelse.dk* i forhold til bygning 2 og 2b, da der er lukket mellem bygning 2a og bygning 2 og 2b. Jf. figur 1 og 2, samt tabel 1.
- Bygning 2b:** Eksisterende stald med dybstrøelse. Jf. figur 1 og 2, samt tabel 1.
- Bygning 3:** Eksisterende stald med et staldafsnit med sengestald med spalter (linespil) og et staldafsnit med dybstrøelse. I bygningens østlige ende er der værksted. Jf. figur 1 og 2, samt tabel 1.
- Bygning 4:** Eksisterende stald med et staldafsnit med kælvningsbokse med dybstrøelse på staldens nordlige langside. I staldens midte er der kompostboks med lang ædeplads, dvs. det er også staldsystemet dybstrøelse i *husdyrgodkendelse.dk*. Jf. figur 1 og 2, samt tabel 1.
- Bygning 5:** Eksisterende stald med dybstrøelsesbokse. Stalden er helt tom og rengjort 5 måneder i sommerhalvåret, da kvierne er ude at på græs i sommerhalvåret. Afgræsning er også indsat i nudrift i *husdyrgodkendelse.dk*, da afgræsning ikke må bruges som virkemiddel i merdepositionsberegningen. Jf. figur 1 og 2, samt tabel 1.

Møddingsplads:

Eksisterende møddingsplads. Jf. figur 1 tabel 2.

Gyllebeholder 1:

Eksisterende gyllebeholder med overdækning. Jf. figur 1, samt tabel 2 og 3.

Gyllebeholder 2:

Eksisterende gyllebeholder med overdækning. Beholderen ligger ved Abildedevej 10, men under samme ejendomsnummer som Frydendalsvej 11. Jf. figur 2a, samt tabel 2 og 3.

Plansiloer: Eksisterende plansiloareal på 3.000 m². Jf. figur 1 og afsnit om afløb.

Fodersiloer: Ved bygning 2a's nordvestlige hjørne er der i dag en kornsilo. Indenfor 5 meter vest for eksisterende kornsilo ansøges der hermed om opsætning af endnu en kornsilo.

Projektets erhvervsmæssige nødvendighed

Ny kornsilo er erhvervsmæssigt nødvendig for at kunne opbevare korn fra høsten, og dermed sikre så høj selvforsyning af foder som muligt til det kommende år, og er dermed erhvervsmæssigt nødvendigt. Der sker ingen andre ændringer på anlægget med nærværende miljøansøgning.

Afløbsforhold

Afløbsforhold for Frydendalsvej er uændret i forhold til § 12 miljøgodkendelsen fra 6. maj 2015.

Afløb fra plansiloer opsamles i beholder/buffertank på 100 m³ i perioder med frossen og vandmættet jord, ellers udprinkles restvand på marker med plantedække.

Vurdering

Det vurderes hermed, at de generelle krav til håndtering af spildevand, restvand og ensilagesaft jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt og dermed er tilstrækkelige til beskyttelse af omgivelserne.

Foderopbevaring

Grovfoder opbevares i plansiloer. Kraftfoder, råvarer og korn opbevares i foderlade og kornsiloer-

Vurdering

Det vurderes, at foderet opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Lys

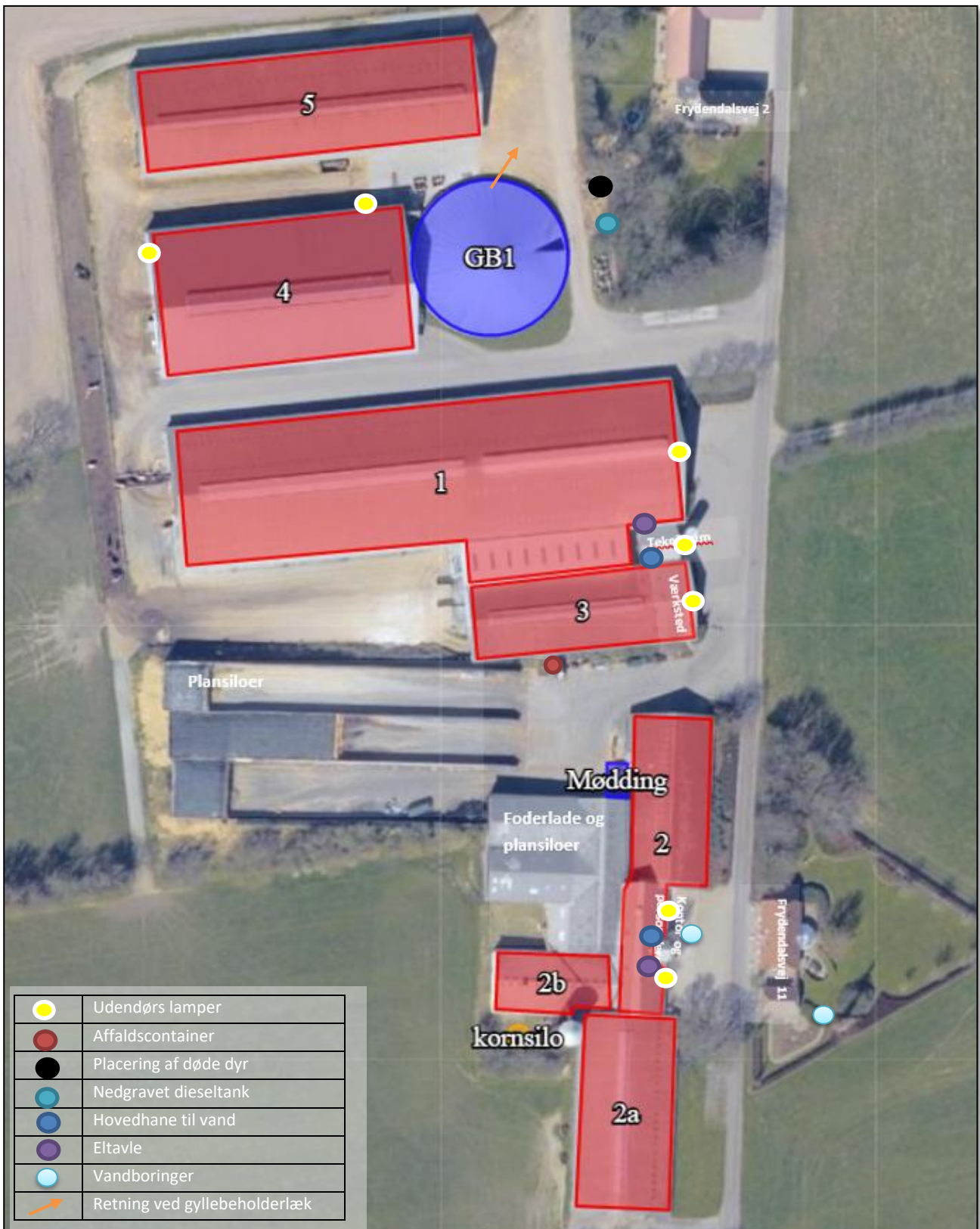
I alle stalde er der natbelysning.

Der er udendørsbelysning med timer på stald 1, 2, 3 og 4. Placering af de udendørs lamper kan ses på figur 4.

Vurdering

Der sker ikke ændringer af udendørsbelysningen som følge af nærværende ansøgning.

Eksisterende udendørs belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Figur 5. Oversigtskort

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

Der anlægges ikke nye indkørsler, veje m.m., og der sker ingen bygningsmæssige ændringer eller opføres nye bygninger. Anlægsomt opføres der en ny kornsilo ved siden af eksisterende kornsilo.

De enkelte bygninger er detaljeret beskrevet i afsnittet: Indretning og drift.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Opbevaringsanlæg	Opførsels år	5 el. 10 års beholderkontrol	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gyllebeholder 1	2004	10 års	4.500	1.051	Overdækning
Gyllebeholder 2	2010	10 års	4.500	1.080	Overdækning
Gyllekanaler			4.480		
Møddingsplads				38	
I alt			13.480		

Tabel 3. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Fremadrettet afhenter biogasselskab rågylle ved fortank, som er placeret i vestgavlen på stald 1. Biogasselskab returnerer afgasset gylle i bedriftens gyllebeholdere.

Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn, når det skal køres ud i marken.

Dybstrøelse fra småkalve udmuges hver uge kommer på møddingsplads, hvor det afhentes af biogasselskab. Øvrige dybstrøelsesbokse udmuges direkte fra stald og ud i lastbil fra biogasselskab.

Kompost fra stald 4 køres direkte i markstak, når der udmuges.

Med denne godkendelse følger der en fleksibilitet i antallet og sammensætningen af dyreholdet. Det er derfor ikke på nuværende tidspunkt muligt at lave en kapacitetsberegning. Der vil dog til en hver tid være opbevaringskapacitet til 9 måneder for flydende husdyrgødning for nærværende bedrift. Jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen af 29/11/2021 § 10.

Vurdering

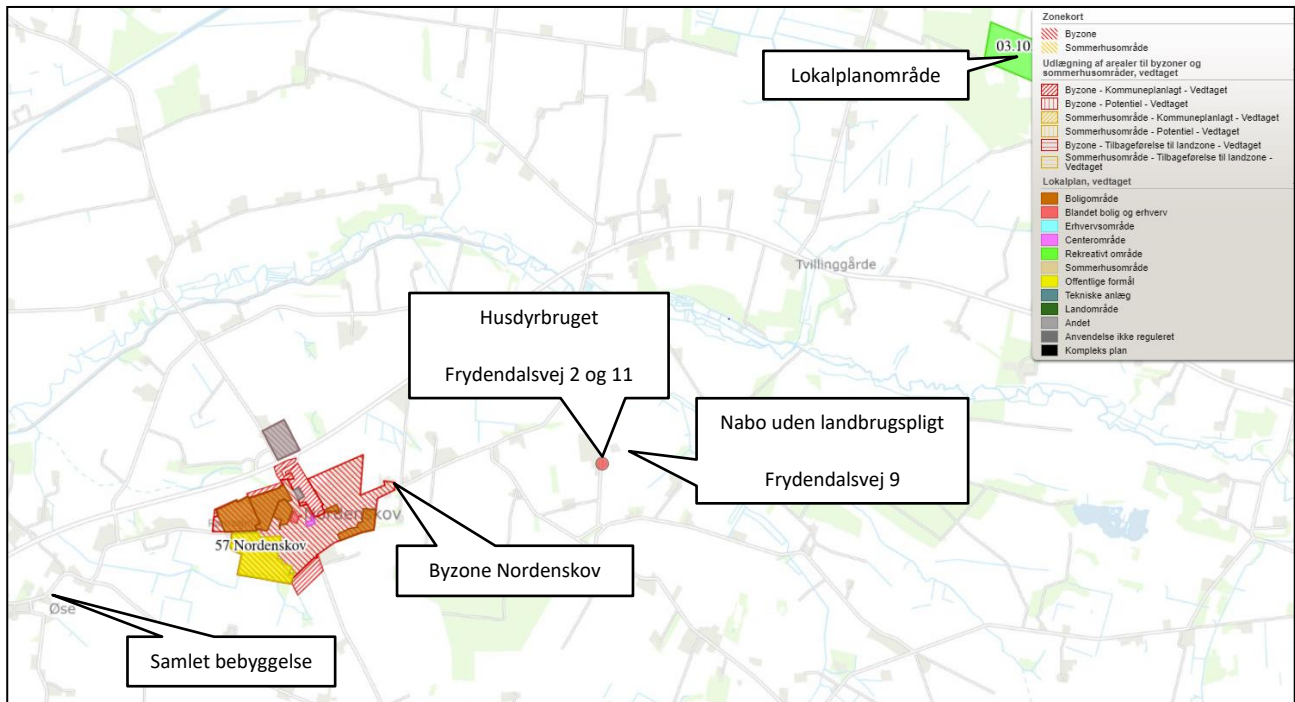
Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Beliggenhed

Planforhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Frydendalsvej 9, som ligger 96 m øst for anlægget. Den nærmeste samlede bebyggelse er i Øse beliggende ca. 3,7 km m sydvest

for anlægget. Nærmeste by er Nordenskov som ligger ca. 1,4 km vest for anlægget. Ca. 3,7 km nordøst for anlægget er der udpeget et rekreativt lokalplanområde, som er Skydebaneanlægget ved Ansager.

Figur 6. Ejendommens placering

Der er tjekket for gasledninger på evida.dk, og der er ikke kendskab til nogen gasledninger i umiddelbar nærhed til husdyrbruget på Frydendalsvej 2 og 11.

Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegninger og fredninger er blevet gennemgået.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.

Udpegninger:	Husdyrbruget ligger:		Gyllebeholder 2 ligger:	
	Indenfor	Udenfor	Indenfor	Udenfor
Særlig værdifuldt landbrugsområde	X		X	
Skovrejsningsområde	X			X
Lavbundsområde		X		X
Naturbeskyttelsesområde		X		X
Økologiske forbindelser / spredningskorridorer		X		X
Kulturhistoriske bevaringsværdier / kulturmiljø		X		X
Bevaringsværdigt landskab	X	X	X	
Større sammenhængende landskab		X	X	
Område for store husdyrbrug	X	X		X
Geologiske bevaringsværdier		X		X
Kystnærhedszone		X		X
Strandbeskyttelseslinje		X		X

Kirkebyggelinje		X		x
Skovbyggelinje		X		x
Å beskyttelseslinje		X		x
Sø beskyttelseslinje		X		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x		x
Fredede områder		X		x
Fortidsminde beskyttelseszone		x		X
Habitatområde		x		x
Råstofområder	x			x
Boringsnære beskyttelsesområder		x		x
Område med særlig drikkevandsinteresse		x		x
Nitratfølsomt indvindingsområde		x		x
Sprøjttemiddelfølsomme indvindingsområde		x		x
Jordforurening V1		x		x
Jordforurening V2	x			x

Tabel 4. Landskabelige udpegninger

Husdyrbruget ligger indenfor særlig værdifuldt landbrugsområde. Indenfor disse områder forudses der ikke væsentlige konflikter mellem landbrugsdriften og de omgivende arealanvendelser, og områderne skal i særlig grad anvendes til jordbrugsdrift.

Skovrejsningsområder er områder, hvor rejsning af ny skov særligt fremmes. Tilplantning er frivillig og går ikke forud for landbrugsdrift. Det betyder, at der kan opføres byggeri, der er nødvendig for en fortsat landbrugsdrift.

Ejendommen ligger delvist indenfor bevaringsværdigt landskab. I et bevaringsværdigt landskab skal landskabets karakter beskyttes og bevares, og nybyggeri må ikke forringe de landskabelige karaktertræk.

Større sammenhængende landskaber er områder, der så vidt muligt skal friholdes for nye tekniske anlæg, medmindre hensynet til bevaring af landskabsværdierne kan sikres.

Områder til placering af store husdyrbrug skal friholdes for udvikling, der er i modstrid med etablering af store landbrugsbygninger og –anlæg.

Vurdering

Da der ikke sker nogle bygningsmæssige ændringer eller anlægsarbejder udover en ny kornsilo, vil der ikke ske en væsentlig påvirkning af landskabet som følge af projektet.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde

- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Afstandskravene er overholdt, da anlæggets afstand til områderne er større eller lig med ovenstående krav, på nær afstanden til:

- Skellet mellem Frydendalsvej 2 og 11. Bygninger er lovlig opført og afstandsforholdet til skel er godkendt i tidligere godkendelser, der sker ingen ændringer i nærværende ansøgning.
- Frydendalsvej. Bygningerne langs vejen er lovlig opført og afstandsforholdet til vej er godkendt i tidligere godkendelser, der sker ingen ændringer i nærværende ansøgning.
- Boring i gårdsplads ved bygning 2 (se figur 5). Bygningen er lovlig opført og afstandsforholdet til boring er godkendt i tidligere godkendelser, der sker ingen ændringer i nærværende ansøgning.

Afstandene er afsat som punkter i *husdyrgodkendelse.dk*.

Vurdering

Idet der ikke sker væsentlige ændringer, vurderes de driftsmæssige ændringer ikke at ville medføre væsentlige gener fra ejendommen. Det vurderes heller ikke at ændringerne vil medføre væsentlige forringelser af Danmarks kulturarv eller de landskabelige forhold.

Naturområder

Ammoniakemission

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 7.735,3 kg NH₃-N/år. Kildehøjde kan i beregningerne sættes til 3 meter. Ruhe-

der er valgt som *Landbrug* i oplandet og efter beskaffenheden af naturarealet vurderet ud fra luftfotos i det enkelte naturpunkt f.eks. *Blandet natur med middel bevoksning*.

For at kunne vurdere merdepositionen til kategori 3 natur, er produktionsarealets størrelse for 8 år siden og nudriften fastsat til produktionsarealet, som er godkendt i maj 2015 og 2010.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er beskrevet under afsnittet "Indretning og drift".

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er ca. 4,7 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 77: Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde.

Kategori 1-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 5,9 km sydøst for det nærmeste kategori 1 naturområde, som er en hede.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år. Kravet om maksimal total deposition er overholdt.

Der er kumulation i kategori 1 naturpunkt, som er en hede, men det er ikke relevant, da totalbelastningen i kategori 1 natur er på 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 2-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 1,9 km vest for, det nærmeste kategori 2 naturområde, som er Abild hede.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,2 kg N/ha/år. Kravet om maksimal total deposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

Kategori 3-natur (*ammoniakfølsomme naturtyper, herunder moser, heder og overdrev, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2*)

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ca. 13 moser og et overdrev, se figur 6.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg N/ha/år.

§ 3 områder

Af figur 6 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 7. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Kat. 1 Hede	Kategori 1	Ansøger	2	Mk	0,0	0,0	0,0
kat. 2 Abild hede	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,1	0,0	0,2
Kat. 3 Mose GB SØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,1	1,0
Kat. 3 Mose ved GB2	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,5	0,1	1,6
Kat. 3 Mose NØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,6	0,1	2,0
Kat. 3 Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,5	0,2	2,0

Tabel 5. Naturberegninger

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde. I miljøgodkendelsen fra 2015 for Frydendalsvej 2 & 11 skriver Varde Kommune følgende om Bilag IV arter:

Anlægget

I henhold til § 11 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter" er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et beskyttelsesområde eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV og kaldes derfor bilag IV-arter. For en række arters vedkommende har Varde Kommune intet kendskab til arternes udbredelse i området, det gælder f.eks. løgfrø, markfirben og alle arter af småflagermus.

Spidssnudet frø og birkemus er begge arter der er listet på bilag IV. Spidssnudet frø er almindelig udbredt i Varde Kommune, og forventes at forekomme i forbindelse med naturområder, hvor der er egnede leveforhold for spidssnuded frøer. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Birkemus er registreret få steder i Varde Kommune. Nærmeste lokalitet, hvor der er registreret birkemus, er ca. 7 km nordvest for ejendommen. Det er Varde Kommunes vurdering, at

59

udvidelsen af dyreholdet ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til den nærmeste lokalitet hvor birkemusen er registreret.

Varde Kommune vurderer i øvrigt, at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der ikke er registreret Bilag IV arter ved ejendommens bygningsanlæg.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er andre arter beskyttet af en nationalartsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der ikke er registreret fredede arter i nærheden af husdyrbrugets bygningsanlæg.

Biodiversitet – Den danske Rødliste

Jf. Biodiversitetskonventionen har Danmark forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. På den danske Rødliste er arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, registreret.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der jf. Den danske Rødliste ikke er registreret truede arter i nærheden af husdyrbrugets bygningsanlæg.

Vurdering

Der ændres ikke på bygninger i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse. Godkendelsen vil derfor ikke medføre, at der ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter. Derfor vurderes det, at driften ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder. Det vurderes, at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til internationalt og nationalt beskyttede arter af planter og dyr, og uden at påvirke den biologiske mangfoldighed negativt.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, husdyrgødningslagre m.m. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover dyretypen og størrelsen af produktionsarealet er det f.eks. staldindretning, ventilationsystem (afkasthøjde), geografisk placering, strøelse, gødningshåndtering, fodring samt hygiejne i stalden.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Lugtemissionen er beregnet i *husdyrgodkendelse.dk* ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal. Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Beregninger fremgår af nedenstående tabel.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Frydendalsvej 6	0	FMK	137,5	137,5	392,5	Ja
 Frydendalsvej 9	0	FMK	137,5	137,5	162,4	Ja
 Sønderbro 39B	0	NY	487	487	3770,2	Ja
 Øselundvej 1	0	NY	487	487	3695,2	Ja
 Nordenskov	0	NY	684,7	684,7	1375	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning
* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 589 m

Tabel 6. Lugtgeneregning.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

Støv

I forbindelse med indblæsning af korn i tårnsiloer kan der være lidt støv udvikling. Siloerne er ikke placeret i umiddelbar nærhed af naboer. Det forventes derfor ikke, at omgivelserne vil opleve støvgener i forbindelse med indblæsningen. Kornet fra kornsiloerne vales på loftet i bygning 2, og her vil være risiko for støvudvikling. Dette vil dog normalt kun mærkes inde i bygningerne.

I forbindelse med at der strøs med halm, vil der være en risiko for lidt støvudvikling. Dette vil dog normalt kun mærkes inde i bygningerne.

Interne veje er befæstet, hvorved støvudvikling minimeres.

Vurdering

Generelt vurderes det, at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige, og at de derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Fluer og skadedyr

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved hyppig udmugning ved småkalve samt med godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi følges.

Rottebekæmpelse sker via aftale med privat firma.

Vurdering

Det vurderes, at det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Til- og frakørsels forhold

På nedenstående figur kan ses indkørsler til husdyrbruget, som bruges i forbindelse med driften.

Transporter sker i forbindelse med håndtering af dyr, afhentning af mælk, udbringning af husdyrgødning, høstarbejde, levering af foder m.m. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget i en kortere afgrænset periode. Hovedparten af de daglige transporter foregår i dagtimerne. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet rundt. Afhentning af mælk og levende dyr følger mejeriet/slagteriets køreplaner og kan derfor forekomme uden for normal arbejdstid.

Figur 8. Til- og frakørselsforhold

I nedenstående tabel er der angivet et forventet antal transporter. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type af transport	Antal/år Nudrift*	Antal/år Ansøgt drift	Kommentarer
Afhentning af mælk	365	365	
Levende dyr	80	150	
Afhentning af døde dyr	60	26	
Indkøbt foder	43	43	
Grovfoder og korn	770	570	
Dybstrøelse der afhentes af biogas	0	52	
Dybstrøelse til mark	140	0	
Gylle til mark	825	180	
Biogas	0	600	
Affald	40	40	
Andet fragtbil o.lign.	25	52	
Halm	44	44	
Samlet antal transporter	2.392	2.122	

Tabel 7. Antal transporter til og fra ejendommen.

*Nudrift har udgangspunkt i miljøgodkendelsen fra maj 2015.

Afhentning af husdyrgødning til biogas sker hele året rundt. De øvrige transporter med afgrøder og udbringning af husdyrgødning sker i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Mælketransporterne foregår hver anden dag. Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af mælk/levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til mejeriets/slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjklender på et kvægbrug er malkeanlægget, foderleverancer, foderblanding, gyllepumper, støj fra transporter, m.v.

Gyllepumpe kører ca. 20 min hver dag. Det er en el-drevet dykpumpe, som ikke giver generende støj

I stald 1 er der malkekarrusel, hvor der bliver malket hver dag i tidsrummet fra kl 4.30 til 9.00, og igen fra kl. 16.30 til 21.00.

Kompressor til malkeanlægget kører 10 timer pr dag i tidsrummet kl. 4.30 til kl. 22.30.

Foderblanding med selvkørende fuldfodervogn sker dagligt i perioden fra ca. kl. 4.30 om morgenen til kl. 9 om formiddagen.

Kornvalser står indendørs på loftet i bygning ved kornsiloer. Der valeses 1½ time pr dag i dagtimerne.

Indsnegling af korn i ny og eksisterende tårnsilo sker i høst og primo sommer få dage om året, og det er ca. af 3 timers varighed pr gang.

Gylle afhentes af biogasselskab ugentligt i dagtimerne. Afhentningen sker med lastbil.

I forbindelse med høst ensileres der i plansilo og foderlade. Der vil sammenlagt blive ensileret ca. 12-15 dage pr år. I forbindelse med ensilering kan det blive nødvendigt at arbejde udenfor dagtimerne.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt interne transporter på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder. De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Belastningen af antallet transporter er derfor i en afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr og afhentning af mælk kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets/ mejeriets køreplaner.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Der sker ikke en ændring i støjklenderne i forhold til den nuværende drift på nær at der indblæsning af korn i ny tårnsilo. Ejendommens beliggenhed i relativ tæt afstand på nabo betyder, at naboen i perioder vil kunne opleve støj fra husdyrbruget. En del af de støjende aktiviteter ligger i dagtimerne f.eks. levering af foder og afhentning af gylle, og vil ikke give gener. I forbindelse med ensilering kan der være behov for arbejde om aftenen og natten, hvilket kan give gener. Ensilering foregår imidlertid kun få dage om året, så det vurderes at generne vil blive begrænsede.

Det vurderes, at husdyrbruget på Frydendalsvej 2 og 11 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, kan ændres uden at medføre forøgelse af støj og gener i omgivelserne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: spild af kemi eller olie, brand samt uheld med eller ved gyllebeholder herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholder ved strejfen eller påkørsel eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at de er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af en gyllebeholder med maskiner eller andet, vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis en gyllebeholder skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt.

Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

I tilfælde af lækage på en gyllebeholder vil der ikke ske en hurtig afstrømning, da terrænet omkring ejendommen er forholdsvis fladt. Det vil dog efterhånden løbe ud på vejen mod nordøst, jf. figur 4. Denne kan nem spærres ved at smide en halmballe eller jord foran.

Vurdering

Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for, hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld, og hvad der skal gøres for at minimere risikoen for uheld.

Forslag til egenkontrol

- Gyllebeholderne har fast overdækning, for at minimere ammoniak emission.

- Tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere efterses årligt for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandør.
- Der udføres 10-årig beholderkontrol, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi og indkøbt foder.
- Der overvåges ved gyllepumpning.
- Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes til fulde. Det er et styringsredskab, der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, og at gødning tilføres markerne, når vejret tillader det, så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.
- Ved overpumpning af gylle til gyllebeholder, tjekkes først om der er plads i gyllebeholderen.

Vurdering

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug kan eventuelle u hensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Det vurderes samlet set, at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.

Grundvand

Husdyrbruget ligger i område for særlig drikkevandsinteresse.

Husdyrbruget ligger ikke indenfor særlige drikkevandsinteresser, boringsnære beskyttelsesområder, nitratfølsomt indvindingsområde eller sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde.

Der er to boringer på husdyrbruget, DGU nr.122.1341 og 122.329.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Vurdering

De generelle regler for opbevaring af husdyrgødning og indretning af stalde sikrer, at der er minimal risiko for, at der sker udslip fra gødningsopbevaringslagre og stalde, som kunne give anledning til forurening af grundvandet. Desuden er der særlige regler for udnyttelse og udbringning af husdyrgødning, der sikrer en minimal udvaskning af næringsstoffer til grundvandet.

Fra bygninger med dyr eller husdyrgødning til vandboring er der ca 8 m, og er dermed kortere end afstandskravet på 25 m til vandboring. Idet der ikke sker nogen driftsændringer, vurderes det fortsat ikke vil have indvirkning på grundvandet.

Jordforurening

Under eksisterende interne veje er der lagt slagge, som det kan ses markeret på nedenstående figur.

Området med slagge er klassificeret som V2, på Danmarks Arealinformation.

Betegnes et areal som kortlagt på vidensniveau V2, er der tilvejebragt et dokumentationsgrundlag, der peger hen på, at jordforureningen er af en sådan art og koncentration, at forureningen kan have skadelig virkning på mennesker og miljø. Områdeklassifikationen omfatter arealer, der i henhold til Jordforureningsloven kan betegnes som lettere forurenede områder.

Ansøger er opmærksom på at man ikke må flytte med slaggerne uden at spørge kommunen først.

Figur 9. Markering af jordforurening V2 under interne vej

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det ikke, at den påtænkte driftsændring vil have indvirkning på grundvandet.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af diesel- og smøreolie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares i nedgravet tank, hvor placeringen kan ses på figur 4. Tanken er på 5.900 l fra 2009.

Smøreolie anvendes til traktorer og maskiner opbevares i maskinhus på Frydendalsvej 3, som også ejes af ansøger og ligger under ejendomsnummeret for Frydendalsvej 2. Spildolien opbevares i tromler på spildbakke uden fast afløb. Privat firma afhenter spildolien.

Kemikalier og pesticider

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af rengøringsmidler til malkeanlæg. Det er minimalt, hvad der anvendes af rengøringsmidler.

Der er ingen pesticider, da bedriften drives økologisk.

Medicin

Medicin opbevares i et køleskab i stalden.

Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge.

Vurdering

Det vurderes, at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på ejendommen.

Affald

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Varde Kommune.

Fast affald:

Dagrenovation afhentes via kommunal ordning hver 14. dag.

Pap- og papiraffald fra bedriften vil fremadrettet blive samlet i special container til pap- og papiraffald, som afhentes af privat renovationsfirma.

Forbrændingseget affald fra produktionen/erhvervsaffald opbevares i container (se placering på figur 5) og afhentes af privat renovationsfirma, når containeren er fuld.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.); Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så

bortskaffes det til kommunal genbrugsplads og AFLD i Tarm. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Farligt og klinisk risikoaffald

Farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i service- rum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtage- station.

Kanyler, flasker og knive opsamles i lukkede spande og afleveres til dyrlægen. Der findes ikke medicinrester på ejendommen.

Olie- og kemikalieaffald:

Der er ingen pesticider på ejendommen, da bedriften drives økologisk.

Spildolie afhentes af privat firma.

Døde dyr

Døde dyr opbevares overdækket af et kadaverdækket på beton ved gyllebeholder (jf. figur 4).

Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret. Dog er der andre regler ved opbevaring af døde dyr i lukket containere, i køle- eller fryseanlæg, jf. §§ 9-11 i Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget efterlever Bekendtgørelse nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Vand

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand og markvanding. Med nærværende an- søgning forventes der ikke at ske nogen stigning af vandforbrug, da der ikke sker nogen forøgelse af hus- dyrproduktionen.

Mælken bliver nedkølet med pladekøler, og vandet derfra bliver genbrugt som vaskevand. Herved sker der en besparelse af vandforbruget.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger vand. Det vurderes derved, at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie.

Af energibesparende tiltag på husdyrbruget, kan der b.l.a. nævnes vakuumpumpen er frekvensstyret og lyset i staldene er LED

Der er installeret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkøling. Varmen anvendes til at opvarme stuehuset på Frydendalsvej 2. Kompressoren til køletanken kontrolleres løbende for utætheder i luftsystemet. Utætheder vil forårsage et stort elforbrug.

Der er naturlig ventilation i staldene, hvorfor der ikke er et energiforbrug til ventilatorer.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger energi. Det vurderes derved, at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. På baggrund af ovenstående, vurderes det, at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlige følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Klima

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter, så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimainsatsen med bl.a. følgende tiltag:

- Der anvendes LED-belysning i stalden, som minimerer elforbruget.
- Overdækning af gyllebeholder, reducerer metanudledningen, pga. at der skabes et bedre miljø for visse mikroorganismer, som er drivhusgasreducerende.
- Husdyrgødning afsættes til biogas, hvor det bidrager til produktion af elektricitet og varme. Jf. Energistyrelsen reducerer afgasning af husdyrgødning udledningen af drivhusgasser fra ejendommens husdyrhold, og det er medvirkende til at nedsætte udledningen af CO₂ fra afbrænding af fossil energi ved at erstatte naturgas. Gødskningen med biogasygille har en lavere lattergasemission end fra rågylle.
- Arealerne ligger forholdsvis samlet. Gyllen leveres retur fra biogasanlægget, direkte i tanke der ligger nær de arealer, gyllen skal udbringes på. Derved minimeres vejtransporten med traktor og gyllevogn. Dette bidrager til et lavere forbrug af brændstof. Desuden er CO₂-udledningen lavere ved transport med lastbil, fremfor traktor.
- Der sker forkøling af mælken, og vakuumpumpen er frekvensstyret. Begge er tiltag, der er med til at reducere energiforbruget og derved også CO₂ emissionen.
- Der er god opbevaringskapacitet. Derved kan gyllen gemmes og udbringes på det mest optimale tidspunkt i forhold til afgrødens mulighed for kvælstofoptag, hvilket vil begrænse omdannelsen af kvælstof til lattergas.

BAT (ammoniak)

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i *husdyrgodkendelse.dk*. BAT-emissionskravet er overholdt.

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	7295	440	7735
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	7295	440	7735
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel. 8 BAT-beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? i						
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c		
1	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,16	1,16		
1	Alle kvæg; Sengestald med fast gulv ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,68	1,68		
2	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84		
2	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,16	1,16		
3	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84		
3	Alle kvæg; Sengestald med spalter (linespil) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,16	1,16		
4	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84		
5	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84		
2a	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84		
2a	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,16	1,16		
2b	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84		

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsæt vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 9. Forudsætninger for BAT-beregning

BAT-niveauet er opnået ved at:

- bedriften er autoriseret til økologi

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg, da BAT-emissionskravet er overholdt.

Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ifølge IE-direktivet har et anlæg grænseoverskridende virkning, hvis anlægget kan få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Vurdering

Alene på grund af afstanden, vurderes det i den konkrete sag, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til væsentlige virkninger på miljøet i andre EU-medlemsstater.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet, nævnt. I alle de foregående afsnit vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Husdyrbruget ligger delvist indenfor bevaringsværdigt landskab. I et bevaringsværdigt landskab skal landskabets karakter beskyttes og bevares, og nybyggeri må ikke forringe de landskabelige karaktertræk, kavelige interesser. For at undgå at skæmme landskabet, opføres den nye kornsilo ved siden af den eksisterende korn, i samme farver og dimensioner og afskærmet af eksisterende bygninger og beplantning.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Gyllebeholderne har fast overdækning, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.
- Der foretages forskellige egenkontroller for bl.a. at følge produktionen samt forbrug af f.eks. foder, el og vand m.m.

Ved ophør af driften af husdyrbruget, vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet. Gyllekanaler og gylletanke vil blive rengjort, så der ikke er fare for forurening med husdyrgødning.

Befolkningen og menneskers sundhed

Højt ammoniakindhold i luften kan være sundhedsskadeligt for mennesker. Der er via lovgivningen indført en begrænsning på ammoniakemissionen for husdyrbrug i form af krav om miljøvenlig teknologi (BAT). BAT kravet er medvirkende til at de overordnede mål om begrænsning af ammoniakindhold i luften overholdes. På Frydendalsvej 2 og 11 overholdes lovgivningens krav til BAT, hvorved ammoniakindholdet i luften begrænses.

Der er i tidligere afsnit gjort rede for, at der ikke forventes væsentlige gener for omgivelserne med støv, støj eller lugt mv.

I forbindelse med ansøgte projekt udledes der ikke sundhedsskadelige stoffer som f.eks. tungmetaller eller dioxin. Det vurderes derfor, at projektet ikke vil medføre nogen påvirkning af menneskers sundhed. Der vil ikke forekomme luftforurening eller forurening af vand, der kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed. I forbindelse med befolkning og menneskers sundhed påvirker anlægget mest med støv, støj, lugt og ammoniakemissioner. Reglerne for ammoniak og lugt er overholdt. Ved management og foranstaltninger, forventes det, at støj og støv ikke vil give anledning til nabogener.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det, at husdyrbruget på Frydendalsvej 2 og 11 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Alternative løsninger

Da der er tale om godkendelse af eksisterende og uændret drift, er der ikke vurderet på alternative placeringer eller udvidelsesmuligheder. Der er med nærværende ansøgning alene tale om en godkendelse af eksisterende drift, herunder de løbende effektiviseringer, der er foretaget i den eksisterende ramme over årene siden sidste godkendelse. Eneste ændring på anlægget er opførelse af ny kornsilo, som placeres ved siden af eksisterende og er afskærmet af bygninger.

Vurdering

Ud fra de alternativer der er beskrevet, vurderes det, at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Samspillet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 8 nr. 5.

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der vurderes, om der er kumulative effekter som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.

Vurdering

Det vurderes ud fra beskrivelser og vurderinger i miljøkonsekvensrapporten, at den kumulative effekt mellem punkt 1-4 ikke vil have væsentlige direkte eller indirekte virkning på omgivelserne.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.

3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.